

Samenvatting van de presentatie door Marjon Verkleij (Hoogheemraad bij het Hoogheemraadschap van Delfland) op 20 mei 2026 tijdens de bijeenkomst over dynamisch kustbeheer

Samenvatting van de presentatie door Marjon Verkleij (Hoogheemraad bij het Hoogheemraadschap van Rijnland) op 20 mei 2026 tijdens de bijeenkomst over dynamisch kustbeheer.

Marjon Verkleij heeft een toelichting gegeven op het kustbeleid van het Hoogheemraadschap van Rijnland en de rol van dynamisch kustbeheer bij de bescherming van de Zuid-Hollandse kust. Centraal stond de vraag hoe Nederland ook op de lange termijn veilig kan blijven bij een versnellende zeespiegelstijging, terwijl tegelijkertijd ruimte wordt geboden aan natuur, recreatie, drinkwatervoorziening en economische activiteiten.

Laat de wind en zee het werk doen

Het uitgangspunt van Rijnland is dat natuurlijke processen zoveel mogelijk worden benut. Zand, wind en golven zorgen van nature voor de opbouw van duinen en daarmee voor een sterke kustverdediging. Dit sluit aan bij het nationale beleid uit het Deltaprogramma Kust en de Beslissing Zand, waarin zandsuppleties worden ingezet om de Nederlandse kustlijn op peil te houden. Voorbeelden hiervan zijn de Zandmotor en andere grootschalige suppleties langs de Hollandse kust.

Het motto van Rijnland luidt daarbij: “Zacht waar het kan, hard waar het moet.” Dynamisch kustbeheer levert niet alleen een bijdrage aan de waterveiligheid, maar biedt ook kansen voor natuurontwikkeling en biodiversiteit.

Klimaatverandering vergroot de opgave

Marjon benadrukte dat de klimaatverandering sneller verloopt dan eerder werd verwacht. Volgens de nieuwste inzichten zal de zeespiegelstijging na 2070 waarschijnlijk verder versnellen. Hierdoor neemt de druk op de kustverdediging toe en ontstaan ook nieuwe uitdagingen op het gebied van verzilting, zoetwaterbeschikbaarheid en ruimtelijke inrichting.

Drie typen kustverdediging

Langs de kust van Rijnland worden drie verschillende situaties onderscheiden.

Open duingebieden buiten de badplaatsen

Hier is voldoende ruimte voor natuurlijke processen. Wind transporteert zand vanaf het strand naar de duinen, waardoor de zeewering vanzelf sterker wordt. Op deze locaties kunnen natuurbeheerders bovendien kerven en stuifkuilen aanleggen om de dynamiek verder te vergroten. De duinen groeien hier gemiddeld jaarlijks aan met 10 tot 30 kubieke meter zand per strekkende meter kust.

Badplaatsen met een dijk-in-duinconstructie

Op locaties zoals Katwijk is de waterveiligheid versterkt door een met steen beklede dijk in het duin aan te leggen. Deze oplossing combineert veiligheid met behoud van het karakter van de badplaats. De constructie is grotendeels onzichtbaar en maakt bovendien andere functies mogelijk, zoals de bekende parkeergarage onder de boulevard van Katwijk.

Badplaatsen die direct op het duin liggen

In plaatsen als Zandvoort, Bloemendaal en delen van Noordwijk en Katwijk belemmert bebouwing de natuurlijke aanvoer van zand naar de duinen. Hierdoor kan de kust niet vanzelf meegroeien met de zeespiegelstijging. Voor deze locaties is het zogenaamde proces Strandbebouwing ontwikkeld, waarbij zones worden aangewezen waar geen nieuwe bebouwing of verharding meer mag plaatsvinden zodat de duinen geleidelijk kunnen aangroeien.

Naar een integraal Deltaprogramma Hollandse Kust

Rijnland werkt mee aan het nieuwe Deltaprogramma Hollandse Kust. Dit programma kijkt verder dan alleen waterveiligheid. Ook thema's als natuur, recreatie, toerisme, zoetwaterbeschikbaarheid, verzilting, wateroverlast en ruimtelijke kwaliteit worden hierin meegenomen. Daarbij wordt nadrukkelijk gekeken naar de verbinding tussen de kust en het achterland, waaronder de binnenduinrand.

Conclusie

De conclusie van de presentatie was helder: om de kust ook voor toekomstige generaties veilig te houden, moeten we tijdig ruimte geven aan natuurlijke processen. Of zoals Rijnland het samenvat: "Zacht waar het kan, hard waar het moet."